

Dernæst foretoges:

Første Behandling af Forslag til Lov om en Erhvervstælling i Aaret 1924.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 6415).

Knop: Det er fjerde Gang i Løbet af de sidste godt 20 Aar, Lovgivningsmagten beskæftiger sig med det Forhold, det foreliggende Lovforslag omhandler. Det er altsaa for saa vidt ikke noget helt nyt, man her skal lovgive om. Jeg har ikke tænkt mig at give en fuldstændig Udredning af dette Spørgsmaals Historie, men har alligevel fundet det rigtigt at drage en Slags historisk Traad fra den første Lovgivning paa dette Omraade til det, der foreligger her. Allerede længe før, man her i Landet kom ind paa ad Lovgivningens Vej at foranstalte Undersøgelser af, hvorledes Haandværk og Industri udfoldede sig i vort Samfund, havde man i Udlandet foretaget ret dybtgaaende Undersøgelser af de tilsvarende Forhold dér. Man havde f. Eks. i Tyskland i 1882 og senere i Østrig, Frankrig, Svejts m. fl. Lande fremskaffet en ret dybtgaaende Statistik omfattende Haandværk og Industri. I 1895 indsendte Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk et Andragende til Regeringen om, at der maatte blive foretaget en Haandværks- og Industritælling, som man den Gang kaldte det. Den daværende Finansminister forelagde i Rigsdagssamlingen 1896—97 et Lovforslag desangaaende i Folketinget. Der var i Folketinget Enighed om, at det var rigtigt at foranstalte en saadan Tælling, idet man slet intet havde af tal-mæssige Opgørelser angaaende disse Forhold. Man ser tydeligt af Forhandlingerne i Folketinget og af, hvad der foretoges i Sagen, at man her stod overfor noget nyt og her i Landet uprøvet. Der var derfor ogsaa Betænkeligheder med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Tællingen og ved Fremskaffelsen af de nødvendige Oplysninger, der jo maatte ske paa en saadan Maade, at man kunde være sikker paa, at de var paalidelige, og at der ikke ude i Befolkningen opstod for store Vanskeligheder ved Afgivelsen af dem. Man var ogsaa betænkelig med Hensyn til Bekostningen. Man vidste af, hvad den daværende Finansminister havde oplyst, at Tællingen i Tyskland havde været meget dyr, og da man paa det Tidspunkt ikke ønskede, at Tællingen skulde blive alt for dyr, bestemte

man sig til at indskrænke sig til en almindelig Haandværks- og Industritælling, endskønt der under Forhandlingerne var Ønsker fremme om ogsaa at lade Tællingen omfatte Arbejdsforhold, Arbejderlønninger og mange andre Ting. Man var ligeledes betænkelig ved at skulle bebyrde Kommunalbestyrelserne med Udsendelsen af Spørgeskemaerne, om end det ifølge Kommunalloven var Kommunalbestyrelsernes Pligt at sørge for at faa disse Skemaer omdelt, at indsamle dem igen og aflevere dem til Statistisk Departement. Men Lovforslaget kom med en ganske lille Ændring ud af Udvalget i Folketinget og blev vedtaget. Jeg skal ikke her komme ind paa den Statistik, der blev udarbejdet paa Grundlag af Skemaerne, men kun holde mig til to Tal, som er de egentlig interessante i hele denne Statistik. Det viste sig, at Tællingen omfattede 77 256 Virksomheder med 274 154 Arbejdere. Alle disse Virksomheder var naturligvis i Statistikken fordelt paa mange forskellige Omraader indenfor Haandværkets og Industriens Verden, ligesom Arbejderne var delt efter Virksomhedens Art, efter Alder og efter, om det var Kvinder eller Mænd, men jeg skal, som sagt, ikke uddybe det interessante Materiale, der kom frem ved denne Tælling.

Der var en Ting, som man den Gang drøftede og var nogenlunde enig om, nemlig at man ikke skulde blive ved denne ene Tælling, men efterhaanden komme ind paa periodisk tilbagevendende Tællinger; en 3- eller 5-aarig Periode tænkte man sig kunde være et passende Mellemlum. Af forskellige Grunde gik Tiden imidlertid til 1906. Vi stod den Gang overfor en Toldlovsrevision, og da man jo nødigt vilde handle helt i Blinde, henvendte Fællesrepræsentationen sig atter til Ministeriet og bad om, at der maatte blive foretaget en Tælling som den foregaaende, maaske med enkelte Udvidelser, for at man paa den Maade kunde blive nogenlunde klar over, hvorledes Haandværk og Industri i det hele taget ytrede sig herhjemme. Denne Gang, i Rigsdagssamlingen 1905—06, blev Lovforslaget fremsat i Landstinget, og det indeholdt væsentlig de samme Bestemmelser og anviste de samme Fremgangsmaader som Loven om Tællingen i 1897. Sagen gik ikke i Udvalg, fordi man mente, at den var prøvet saa godt, at man uden videre Undersøgelser kunde lade Tællingen udføre. Det viste sig saa, at man nu var naaet til 85 242 Virksomheder med 317 086 Arbejdere, det vil sige, at Virksomheds-